



BESLUT ENLIGT 58 § I LAGEN OM SMITTSAMMA SJUKDOMAR GÄLLANDE STÄDERNA ESBO, HELSINGFORS OCH VANDA

BAKGRUND

Världshälsoorganisationen WHO har klassificerat coronavirusepidemin som en pandemi den 11 mars 2020. Coronaviruset är en allmänfarlig smittsam sjukdom. Den 16 mars 2020 gav statsrådet den första rekommendationen om att begränsa offentliga sammankomster för att förebygga spridningen av infektioner som orsakas av coronaviruset (covid-19).

Den 17 mars, 8 april, 8 maj, 19 maj, 16 juni, 1 juli, 24 augusti och 22 september 2020 fattade Regionförvaltningsverket i Södra Finland beslut enligt 58 § 1 momentet i lagen om smittsamma sjukdomar och begränsade ordnandet av offentliga tillställningar och allmänna sammankomster.

Regionförvaltningsverket meddelade genom beslutet som fattades den 22 september 2020 att en förutsättning för att ordna offentliga tillställningar och allmänna sammankomster med över 50 personer är att man följer undervisnings- och kulturministeriets och Institutet för hälsa och välfärds anvisning från 21.9.2020. Beslutet är i kraft under tiden 1.10–31.10.2020.

HÖRANDE

En hörandeprocess hade kunnat äventyra syftet med detta beslut. Den försening hörandet hade medfört skulle ha inneburit betydande olägenheter för människors hälsa och den allmänna säkerheten. Av denna anledning har regionförvaltningsverket med stöd av 34 § 2 mom. 4 punkten i förvaltningslagen (434/2003) inte ordnat något hörande i ärendet.

REGIONFÖRVALTNINGSVERKETS BESLUT OCH MOTIVERING

Föreläggande

Regionförvaltningsverket i Södra Finland förbjuder med stöd av 58 § 1 momentet i lagen om smittsamma sjukdomar alla offentliga tillställningar och allmänna sammankomster med över 20 (tjugo) deltagare som ordnas inomhus eller utomhus i städerna Esbo, Helsingfors och Vanda.

Offentliga tillställningar och allmänna sammankomster med över 20 (tjugo) personer kan emellertid ordnas inomhus och i avgränsade områden utomhus under förutsättningen att man för att trygga säkerheten i dem följer undervisnings- och kulturministeriets och Institutet för hälsa och välfärds anvisning från den 21 september 2020 (bilaga 1).

Detta beslut är i kraft under perioden 19.10–18.11.2020. Med beslutet upphävs för städerna Esbo, Helsingfors och Vandas del det föreläggande som regionförvaltningsverket meddelade den 22 september 2020.

Motivering

Enligt 1 § i lagen om smittsamma sjukdomar är syftet med lagen att förebygga smittsamma sjukdomar och spridningen av dem samt deras negativa konsekvenser för människor och samhället.

I 58 § 1 mom. i lagen om smittsamma sjukdomar bestäms det att när en allmänfarlig smittsam sjukdom eller en sjukdom som med fog misstänks vara en allmänfarlig smittsam sjukdom som medför omfattande smittrisk har konstaterats eller med fog kan väntas förekomma, kan regionförvaltningsverket inom sin region fatta beslut om att stänga verksamheter inom socialvården och hälso- och sjukvården, läroanstalter, daghem, bostäder och motsvarande lokaler och förbjuda allmänna sammankomster eller offentliga tillställningar, om sådana begränsningar behövs inom flera kommuners område. En ytterligare förutsättning är att åtgärden är nödvändig för att förhindra spridningen av en allmänfarlig sjukdom eller en sjukdom som med fog misstänks vara en allmänfarlig sjukdom. Enligt paragrafens 3 mom. får besluten som avses i 1 mom. meddelas för högst en månad. Åtgärderna ska genast avslutas när det inte längre finns någon smittrisk.

Enligt 1 § 1 mom. 14 punkten i statsrådets förordning om smittsamma sjukdomar är en infektion som orsakas av en ny typ av coronavirus en allmänfarlig smittsam sjukdom.

Enligt Institutet för hälsa och välfärd smittar sjukdomen (covid-19) som coronaviruset orsakar framför allt som droppsmitta när en person hostar eller nyser. Virusnet kan också smitta från ytor där det nyligen har hamnat luftvägssekret från en smittad person. I Finland har coronaepidemin efter det lugnare läget under sommaren åter tidvis visat tecken på upptrappning i flera områden. Virusnet cirkulerar fortfarande både i Finland och på

många andra ställen i världen. Majoriteten av Finlands befolkning är fortfarande mottaglig för smitta. Det finns ännu inte vaccin som kunde förebygga sjukdomen som det nya coronaviruset orsakar. Genom omfattande testning, isolering av insjuknade, spårning av smittkedjor och karantän för exponerade är det möjligt att i viss mån, men inte tillräckligt, förebygga att sjukdomen sprids.

Besluten om att begränsa sammankomster grundar sig på en epidemiologisk bedömning av hur sjukdomen sprids i situationer där antalet sociala kontakter är stort. Statsrådet har i sitt principbeslut den 3 september 2020 förordat social- och hälsovårdsministeriets handlingsplan för genomförande av rekommendationer och begränsningar enligt hybridstrategin för hantering av coronakrisen efter covid-19-epidemins första fas (Social- och hälsovårdsministeriets publikationer 2020:27). Enligt planen är utgångspunkten för hanteringen av epidemin åtgärder och beslut som enligt lagen om smittsamma sjukdomar fattas av lokala och regionala myndigheter.

Enligt Institutet för hälsa och välfärd (THL) riksomfattande lägesrapport för uppföljningen av hybridstrategin 14.10.2020 är coronavirusepidemin i klar upptrappning i nästan hela landet. I Finland har antalet nya covid-19-fall ökat betydligt varje vecka under den senaste månaden. Incidensen stiger och andelen positiva testresultat av alla som testats har fortsatt att öka och uppgår inom Helsingfors och Nylands sjukvårdsdistrikt till 2,2 %. Inom Helsingfors och Nylands sjukvårdsdistrikt har smittkällan inte kunnat spåras i omkring 60 % av fallen under vecka 41. Ungefär en fjärdedel av alla nya fall i landet konstaterades hos personer som redan var i karantän. Merparten av smittorna kom från familjekretsen, arbetsplatser, restauranger och fritidsaktiviteter. Många smittor härstammar också från andra situationer inom privatlivet och fritiden, till exempel turism inom Finland och privata fester, särskilt fester bland studerande.

Enligt THL:s lägesrapport 7.10.2020 rapporterades det vecka 40 sammanlagt 149 massexponeringar. Mer än hälften av dessa skedde i läroanstalter, daghem eller i fritidssysselsättning. Omkring 10% av alla massexponeringar rapporterades ha skett i restauranger, barer och nattklubbar. I skolor, daghem och läroanstalter skedde många massexponeringar, men dessa ledde endast till enstaka fall av vidare smitta.

Bakgrundsuppgifterna till lägesrapporten 7.10.2020 baserar sig på de uppgifter som alla sjukvårdsdistrikt och Helsingfors stad har meddelat. I uppgifterna ingår bakgrundsuppgifter om ca 1 100 fall under vecka 40.

Enligt lägesrapporten som THL publicerade den 14 oktober hade åldersfördelningen bland de smittade inte nämnvärt förändrats jämfört med veckan innan. Under vecka 41 konstaterades mer än 80 % av smittfallen hos personer under 50 år och närapå 50 % hos personer under 30. Andelen unga och unga vuxna av de konstaterade fallen är nu större än i våras. Alla lindriga symptom testades inte på våren, så det är sannolikt att

de ungas andel av vårens infektioner i verkligheten har varit större än de statistikförda fallen.

I lägesrapporten konstateras det att massmittorna visar att coronaviruset smittar effektivt vid längre närkontakter. Smitta kan förebyggas genom att undvika nära kontakter med andra människor och genom att sörja för god handhygien.

Enligt THL:s rapport uppgick det sammanlagda antalet fall i Finland under en uppföljningsperiod på två veckor (veckorna 39–40) till 2652 nya fall, medan det sammanlagda antalet nya fall under de två föregående veckorna (veckorna 38–39, perioden 14.9–27.9) uppgick till 1175. Incidensen av nya fall var 47,8 fall per 100 000 invånare. Under de föregående två veckorna var incidensen 21,2 fall per 100 000 invånare. Laboratoriernas testkapacitet är cirka 20 000 prov per dag. Vecka 40 analyserades dagligen cirka 9 000–13 000 coronatest. Andelen positiva covid-19-fall av de testade proverna har ökat redan i en månads tid. Vecka 38 utgjorde andelen positiva test 0,48 %, vecka 39 var andelen 0,76 %, vecka 40 var den 1,4 % och vecka 41 hade den stigit till 1,68%.

Vid en jämförelse mellan huvudstadsregionens tre stora städer har incidensen under de senaste 14 dagarna 14.10.2020 varit 73,2 / 100 000 invånare i Esbo, 111 / 100 000 invånare i Helsingfors och 82 / 100 000 invånare i Vanda. Regionförvaltningsverket har fått dessa uppgifter av smittskyddsöverläkarna i Esbo, Helsingfors och Vanda. Som jämförelse har den riksomfattande incidensen under de senaste 14 dagarna 14.10.2020 varit 47,9 / 100 000 invånare och incidensen inom hela Helsingfors och Nylands sjukvårdsdistrikt (HNS) 76,3/100 000 invånare.

Enligt uppgifter från HNS pandemiamordningsgrupp konstaterades inom HNS-området 433 positiva testresultat vecka 39, 566 vecka 40 och 684 vecka 41. Antalet konstaterade smittfall har hela tiden ökat. Andelen positiva covid-19-testresultat av alla undersökta prov inom HNS har stigit från 0,3 % i medlet av september till 1,8 % i medlet av oktober. Under uppföljningsperioden på 14 dygn fram till 13.10.2020 konstaterades 51 % av coronafallen i HNS-området hos personer i åldern 20–39 år.

Enligt det material som presenterades vid HNS pandemiamordningsgrupps arbetsutskottsmöte 14.10.2020 har det skett 26 massexponeringar i HNS-området under vecka 38 (14.9–20.9), 35 under vecka 39, 83 under vecka 40 och 53 under vecka 41. Av de positiva resultaten i HNS-området var smittkällan känd i mellan 18,95 % och 22,5 % av fallen under veckorna 38–41, dvs. i endast cirka en femtedel av fallen har smittkällan kunnat påvisas. Enligt uppgifter från smittskyddsöverläkarna i Esbo, Helsingfors och Vanda är smittspårningen särskilt belastad på grund av de rikliga massexponeringarna i städerna. Man har varit tvungen att flytta personal till smittspårningen från bland annat hälsostationer, mun- och tandvården och skol- och studerandehälsovården.

Enligt det material som lades fram vid arbetsutskottets möte 14.10.2020 får sammanlagt 19 patienter inom HNS sjukhusvård, varav 4 får intensivvård. Regionförvaltningsverket konstaterar att efter en lugn sommar håller också behovet av sjukhusvård på att öka.

Syftet med regionförvaltningsverkets begränsande beslut är att så som det föreskrivs i 1 § i lagen om smittsamma sjukdomar förebygga att sjukdomsläget förvärras. Risker för massexponeringar och för att sjukdomen sprids är särskilt stora i alla situationer med stora folksamlingar där personerna kan råka i närkontakt med varandra. Därför är det nödvändigt att vidta åtgärder för att bekämpa smittor i offentliga tillställningar och allmänna sammankomster. Då man vid sammankomsterna följer tillräckliga säkerhetsanvisningar kan risken för smitta i väsentlig grad minska genom att så lite som möjligt ingripa i församlingsfriheten och andra fri- och rättigheter.

Enligt den uppfattning som huvudstadsregionens coronasamordningsgrupp bildade vid sitt möte 13.10.2020 är det motiverat att redan i oktober skärpa bestämmelsen om offentliga tillställningar inom Esbo, Helsingfors och Vanda stads område på så sätt att offentliga tillställningar för över 20 personer får ordnas inomhus eller utomhus endast om Institutet för hälsa och välfärds rekommendationer följs. Enligt gruppens bedömning bör begränsningen gälla till utgången av november 2020.

Regionförvaltningsverket konstaterar att i Esbo, Helsingfors och Vanda stads område är coronaepidemin för närvarande på gränsen mellan upp-trappnings- och spridningsfasen. Genom att skärpa bestämmelsen om offentliga tillställningar och allmänna sammankomster är det enligt regionförvaltningsverkets bedömning fortfarande möjligt att förhindra spridningsfasen och de ännu striktare begränsningar som den kräver. För att hindra att den smittsamma sjukdomen sprids i offentliga tillställningar och allmänna sammankomster med över 20 (tjugo) personer inomhus och i avgränsade områden utomhus anser regionförvaltningsverket att det är nödvändigt att säkerheten tryggas genom att begränsa antalet kunder och genom säkra avstånd och hygienanvisningar. Regionförvaltningsverkets beslut enligt 58 § 1 mom. i lagen om smittsamma sjukdomar kan gälla för högst en månad. Om det epidemiologiska läget förändras gör regionförvaltningsverket en ny bedömning av beslutet att begränsa sammankomsterna.

På basis av det ovan konstaterade är det här beslutet nödvändigt för att förhindra att den smittsamma sjukdomen sprids i Esbo, Helsingfors och Vanda stads område.

TILLÄMPADE BESTÄMMELSER

Lagen om smittsamma sjukdomar (1227/2016) 1, 8, 58 och 91 §

Statsrådets förordning om smittsamma sjukdomar (146/2017) 1 och 5 §

1 § i statsrådets förordning (69/2020) om ändring av 1 § i statsrådets förordning om smittsamma sjukdomar (146/2017)

SÖKANDE AV ÄNDRING

Enligt 90 § 1 mom. i lagen om smittsamma sjukdomar får detta beslut överklagas genom besvär hos Tavastehus förvaltningsdomstol på det sätt som föreskrivs i lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019). En besvärsanvisning är bifogad.

VERKSTÄLLANDE

Med stöd av 91 § 1 mom. i lagen om smittsamma sjukdomar verkställs detta beslut omedelbart trots eventuellt överklagande.

YTTERLIGARE INFORMATION

Ytterligare information ger vid behov regionförvaltningsöverläkare Mikko Valkonen, tfn 029 501 6000 (växeln).

överdirektör Merja Ekqvist

regionförvaltningsöverläkare Mikko Valkonen

BILAGOR

Bilaga 1, Institutet för hälsa och välfärds och undervisnings- och kulturministeriets anvisning 21.9.2020 om förhindrande av coronavirussmitta i samband med offentliga tillställningar och allmänna sammankomster samt vid användningen av offentliga rum

DISTRIBUTION OCH PRESTATIONSavgift

Beslutet delges genom offentlig delgivning

Delgivningen av detta beslut sker genom offentlig delgivning. Beslutet hålls till påseende vid Regionförvaltningsverket i Södra Finland till och med 15.11.2020. Ett meddelande om att beslutet finns till påseende har publicerats i det allmänna datanätet på regionförvaltningsverkets webbplats www.rfv.fi.

Delfåendet av detta beslut anses ha skett den sjunde dagen efter att ovan nämnda meddelande har publicerats på regionförvaltningsverkets webbsidor.

För kännedom

Städerna Esbo, Helsingfors och Vanda

Helsingfors och Nylands sjukvårdsdistrikt

Polisinrättningen i Helsingfors, Polisinrättningen i Östra Nyland och Polisinrättningen i Västra Nyland

Helsingfors stads räddningsverk, Mellersta Nylands räddningsverk och Västra Nylands räddningsverk

Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården

Institutet för hälsa och välfärd

Social- och hälsovårdsministeriet

Undervisnings- och kulturministeriet

Avgiftsfritt